

Arhim. Simeon Kraiopoulos

ÎNCĂ N-AM PUS ÎNCEPUT!

Cuvânt la Liturghia de Duminică

Traducerea

Dr. Teodor Coman

Editura Bizantină
București, 2026

CUPRINS

Nota editorului	11
În loc de prefață	13
Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci (Ioan 3, 13-17)	15
Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci (Marcu 8, 34 - 9,1)	24
Duminica I după Luca - Pescuirea minunată pe lacul Ghenizaret (Luca 5, 1-11)	33
Duminica a II-a după Luca (Luca 6, 31-36)	45
Duminica a III-a după Luca - Învierea tânărului din Nain (Luca 7, 11-16)	58
Duminica a IV-a după Luca - Pilda semănătorului (Luca 8, 5-15)	69
Duminica a V-a după Luca - Pilda bogatului și a săracului Lazăr (Luca 16, 19-31)	82
Duminica a VI-a după Luca - Vindecarea demonizatului în ținutul Gadarenilor (Luca 8, 26-39)	91
Duminica a VII-a după Luca - Învierea fiicei lui Iair. Femeia cu scurgere de sânge (Luca 8, 41-56)	104
Duminica a VIII-a după Luca - Parabola bunului Samarinean (Luca 10, 25-37)	115

Duminica a IX-a după Luca - Pilda bogatului nemilosiv (Luca 12, 13-21)	124
Duminica a X-a după Luca - Vindecarea femeii gârbove (Luca 13, 10-1)	135
Duminica a XI-a după Luca, a Sfinților Strămoși - Pilda cinei celei mari (Luca 14, 16-24)	143
Duminica dinaintea Nașterii Domnului (Matei 1, 1-25)	156
Duminica de după Nașterea Domnului (Matei 2, 13-23)	164
Duminica dinaintea Botezului Domnului (Marcu 1, 1-8; II Timotei 4, 5-8)	172
Duminica de după Botezul Domnului (Matei 4, 12-17; Efeseni 4, 7-13)	182
Duminica a XII-a după Luca - A celor zece leproși (Luca 17, 12-19)	194
Duminica a XIII-a după Luca - A tânărului bogat (Luca 18, 18-27)	203
Duminica a XIV-a după Luca - Vindecarea orbului (Luca 18, 35-43)	213
Duminica a XV-a după Luca - A lui Zahau (Luca 19, 1-10)	223
Duminica femeii cananeience (Matei 15, 21-28)	235
Duminica Vameșului și a Fariseului (Luca 18, 9-14)	247
Duminica Fiului Risipitor (Luca 15, 11-32)	257
Duminica Judecății (Matei 25, 31-46)	268

Duminica Lăsatului sec de brânză (Matei 6, 14-21)	278
Duminica I a Postului Mare, Ortodoxiei (Ioan 1, 44-52)	290
Duminica a II-a a Postului Mare - Vindecarea slăbănogului din Capernaum (Marcu 2, 1-12)	300
Duminica a II-a din Postul Mare, A Sfântului Grigorie Palama	308
Duminica a III-a din Postul Mare - A Închinării Sfintei Cruci (Marcu 8, 34-9, 1)	313
Duminica a IV-a a Postului Mare, a Sfântului Ioan Scărarul - Vindecarea tânărului demonizat (Marcu 9:14-29)	324
Duminica a V-a a Postului Mare, a Sfintei Maria Egipteanca (Marcu 10, 32-45)	335
Duminica Floriilor (Ioan 12, 1-18)	344
Duminica Tomei (Ioan 20, 19-29)	353
Duminica Mironosițelor (Marcu 15, 43 - 16, 8)	368
Duminica Slăbănogului (Ioan 5, 1-15)	381
Duminica Samaritencei (Ioan 4, 1-42)	390
Duminica Orbului (Ioan 9, 1-38)	400
Duminica Părinților de la Sinodul I Ecumenic (Ioan 17, 1-13)	409
Duminica Cincizecimii (Ioan 7, 37-52; 8, 12)	421
Duminica I după Matei, A Tuturor Sfinților (Matei 10, 32-33; 37-38; 19, 27-30)	433

DUMINICA DINAINTEA ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI

(IOAN 3, 13-17)

**„Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său
în lume ca să judece lumea, ci ca să se
mântuiască, prin El, lumea.”**

Astăzi este duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci, iar pericopa evanghelică citită în această zi este aceeași în fiecare an și vorbește despre dragostea lui Dumnezeu pentru om, care s-a arătat în mod desăvârșit prin răstignirea Fiului Său.

Așa cum menționează în repetate rânduri evanghelistul Ioan – de fapt Însuși Hristos vorbește –, „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea.”

Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe Fiul Său cel Unul-Născut să fie omorât, să fie răstignit, să moară pentru lume și astfel să-Și arate dragostea, cu scopul ca „oricine crede în El să nu piară”, ca nimeni dintre cei care vor crede în Fiul lui Dumnezeu, Cel răstignit și înviat, să nu se piardă, ci să aibă viață veșnică. Și, pentru a ne încredința și mai mult, ca să nu ne temem sau să credem că Fiul lui Dumnezeu

a venit în lume ca să judece lumea, adaugă: „Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea.” L-a trimis pentru ca lumea să se mântuiască și nu pentru a fi judecată și condamnată.

Așa cum am mai spus și altă dată, Sfântul Nicolae Cabasila se referă în mod special la această temă, la Crucea Domnului și la dragostea lui Dumnezeu care s-a arătat prin Crucea Fiului Său. Dar acum nu este momentul să vorbim despre asta, poate ni se va arăta altădată prilejul să ne amintim și să reluăm aceste cuvinte.

Suntem chemați astăzi, aici, fiind în mijlocul Sfintei Liturghii, al tainei Sfintei Euharistii care se săvârșește în acest ceas, suntem chemați astfel, cu toții, cu smerenie, cu evlavie, cu credință, să ascultăm aceste cuvinte ale Domnului, să luăm aminte la ele, să ne așezăm cât mai bine înaintea Lui, pentru ca aceste cuvinte să ajungă nu doar la urechile noastre, ci să atingă inima noastră, să rănească, ca să spunem așa, inima noastră, pentru ca sufletul nostru să se trezească.

Omul trebuie să răspundă pentru a se mântui

Dumnezeu știe cine suntem — pentru că El ne-a creat —, știe cine suntem și după cădere, știe că suntem pierduți din cauza păcatului și vine să ne mântuiască. Dar vine să ne mântuiască într-un mod în care este necesar ca omul să răspundă pentru a fi mântuit. Nu este ca atunci când o oaie se rătăcește și vine păstorul, o descurează și o salvează. Nu este ca atunci când o oaie cade într-o prăpastie și vine păstorul, o scoate de acolo și o salvează. Este nevoie ca omul să răspundă, pentru a se mântui; iar pentru a răspunde, trebuie să se trezească.

Oricât de păcătos ar fi, oricât de căzut ar fi, oricât de întunecat ar fi sufletul lui, oricât de mult i s-ar fi amărât conștiința, Dumnezeu știe că există în om — pe care El l-a creat —, chiar și după cădere, un simț al demnității lăuntrice, care trebuie să se trezească și să răspundă. Iar cel mai bun mod de a trezi acest simț, dacă putem spune așa, este dragostea.

Trebuie să conștientizăm nemărginita dragoste a lui Dumnezeu

Dumnezeu nu doar face anumite lucruri pentru om, ci Își arată întreaga Sa dragoste, pe care o poate arăta un Dumnezeu: Îl dă pe Însuși Fiul Său. Fiul lui Dumnezeu devine om și trăiește printre oameni și urcă pe Cruce din dragoste pentru oameni, pentru ca oamenii să se mântuiască. Și, desigur, Crucea nu este doar cuvânt, nu este doar o poveste, ci este o realitate. Acolo Hristos îndură nu doar trupește, cum ar suferi fiecare când este răstignit, ci îndură și sufletește, pentru că poartă povara tuturor oamenilor din toate veacurile, ca și cum ar fi El însuși păcătos — fără să fie — pentru a mântui lumea. „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.”

Și aici apare o mare problemă și omul poate ajunge într-o mare confuzie: cum se face că există astfel de oameni, și nu doar dintre cei care, dintr-un motiv sau altul, nu au primit încă nicio informație sau sunt cu totul indiferenți, ci chiar și oameni botezați, creștini, pentru care este de neînțeles cum, deși Dumnezeu arată o asemenea dragoste, omul nu răspunde, rămâne într-un fel insensibil față de iubirea lui Dumnezeu! Cum? Așa cu spunem că soarele arde, în orice anotimp vreți,

primăvara sau vara, cu toată căldura pe care o poate răspândi, iar soarele încălzește și încălzește anumite lucruri care nu simt în niciun fel dacă se încălzesc sau nu și, într-un fel sau altul, rămân înghețate, așa cum, deși vine vara, ghețarii de pe unii munți, din unele prăpăstii, nu se topesc. Există ghețari care se află în interiorul pământului și nu se topesc, oricât ar arde soarele, oricât ar încălzi, oricât și-ar trimite razele.

Se pare că același lucru se întâmplă și cu oamenii. Deși Dumnezeu iubește și Își arată iubirea — și o arată într-un mod atât de desăvârșit, că n-ar putea să existe unul mai mare, mai bun: Se dă pe Sine Însuși. Nu vine doar și spune că ne iubește, nu vine doar, dacă vreți, și face de acolo de sus, de departe, anumite lucruri, ca să ne convingă că ne iubește, ci coboară, devenind om. Dumnezeu Însuși coboară la cele mai de jos niveluri la care putea coborî, îndură toate și în cele din urmă urcă pe Cruce din iubire pentru om.

Trebuie, pe de o parte, cum am mai spus, cu smerenie, cu evlavie, cu credință și cu tot sufletul nostru, să încercăm să vedem iubirea lui Dumnezeu, să o cercetăm, să o conștientizăm, să o simțim ca iubire a lui Dumnezeu. Și, pe de altă parte, să nu rămânem nepăsători, să nu rămânem înghețați, insensibili, ci să răspundem.

Dumnezeu mă iubește, iar eu nu înțeleg asta?

Trebuie ca omul să ia lucrurile în serios cu multă sinceritate și să se așeze în fața acestui adevăr: „Dumnezeu mă iubește, iar eu nu înțeleg asta? Dumnezeu mă iubește, iar eu nu reacționez? Dumnezeu mă iubește, iar eu nu conștientizez? Dumnezeu mă iubește și eu sunt și nemulțumit, până la urmă, mă simt chiar nedreptățit?” Este ceva

înfricoșător să simți așa, să gândești așa, să ajungi, în cele din urmă, la această stare. „Dumnezeu a iubit atât de mult lumea, încât L-a dat pe Fiul Său ca să fie răstignit, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să se mântuiască.” Și, deși ni se subliniază că nu a venit ca să judece, ci ca să mântuiască lumea, oamenii nu înțeleg acest lucru de cele mai multe ori. Nu o spun, desigur, cu vorba, dar prin felul lor de a fi este ca și cum l-ar spune lui Dumnezeu: „De ce ai venit să mă judeci, de ce mă judeci?”, deși Evanghelia ne învață limpede că nu a venit să judece lumea, ci să o mântuiască! „De ce mă judeci?”

Căci, dacă simțim că Hristos a venit să ne mântuiască — dacă simțim și credem acest lucru, așa cum trebuie să-l credem —, atunci, pe de o parte, avem o bucurie neîncetată în noi, pentru că ni se deschide drumul spre mântuire, iar pe de altă parte este cu neputință să nu mai răspundem, când vedem că Hristos nu a venit ca să ne judece, ci ca să ne mântuiască. Hristos nu a venit ca să facă rău omului, ci tocmai ca să-i arate această iubire și să-l bucure. Este cu neputință ca omul, după ce simte aceasta, să rămână nepăsător; este cu neputință să rămână înghețat, insensibil; este cu neputință să nu răspundă. De asemenea, este cu neputință să continue această viață pe care o duce și să trăiască, fie cu nepăsare totală, aranjându-și lucrurile astfel încât să-i fie bine și zilele să treacă, fie trăind permanent cu nemulțumire și întristare, ca și cum Dumnezeu l-ar judeca, deși nu a venit să-l judece, ci să-l mântuiască.

O mare problemă, să iubească Dumnezeu pe om, iar omul să nu înțeleagă. O mare taină, însă, să Se dăruiască Dumnezeu pe Sine din iubire — așa subliniază și Sfântul Cabasila — tocmai pentru ca să se trezească acest simț al demnității iubitoare în om, pe care Însuși Dumnezeu l-a sădit în

el și pe care, oricât de căzut ar fi omul, îl păstrează în el, iar omul să se miște din iubire, să se trezească, să simtă iubirea lui Dumnezeu și să strige: „Dumnezeu Se răstignește pentru mine din iubire, iar eu rămân nepăsător?! Dumnezeu moare pentru mine, iar eu rămân nesimțitor?! Dumnezeu moare pentru mine, iar eu rămân indiferent?!” „Deșteaptă-te cel ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos”, cum strigă Sfântul Apostol Pavel.²

Mai rămâne un lucru pe care trebuie să îl facă omul și pe care Dumnezeu îl așteaptă

Este o mare taină aici. Da, toate se fac de către Dumnezeu, însă rămâne ceva ce trebuie să facă și omul. Și tocmai acest lucru îl așteaptă Dumnezeu: dacă omul nu îl face, Dumnezeu nu va revărsa această iubire în sufletul lui. Sunt foarte mulți care nu au simțit niciodată iubirea lui Dumnezeu și poate nu o vor simți niciodată. Și, firește, aceasta este iadul. Aceasta este și iadul de aici, și cel din lumea cealaltă: să nu simți iubirea lui Dumnezeu.

Mare taină, și trebuie să o cercetăm, trebuie să o contemplăm adânc. Fiecare dintre noi trebuie, cu cinste și sinceritate, să stea înaintea acestei realități, înaintea acestui adevăr. Să stea și să nu se teamă să privească înlăuntrul său, să nu se teamă să se cerceteze pe sine, să-și trezească conștiința. „Ce se întâmplă? Ce am pățit? De ce nu simt iubirea lui Dumnezeu? De ce nu răspund cum se cuvine iubirii lui Dumnezeu, ci mă ofilesc și, în cele din urmă, sunt nefericit în această lume, când n-ar trebui să existe faptură mai fericită decât mine?” Să spună fiecare om: „Nu ar trebui să existe faptură mai fericită

² Efeseni 5,14.

în toată creația decât mine, cel pentru care Dumnezeu Însuși S-a făcut om și pentru care Dumnezeu a urcat pe Cruce și Și-a vărsat sângele, a fost răstignit și a murit pe Cruce”.

Trebuie, așadar, să existe ceva, un obstacol care împiedică toată această lucrare. După smerita mea părere, aceasta este cea mai mare problemă, prezentă indiferent de epocă, dar în mod special în epoca noastră: cum se face că ani de-a rândul trec pe lângă noi, creștini, și, la urma urmei, nu putem spune că am trăit această taină, că trăim în sufletul nostru acest mister, că simțim cu adevărat iubirea lui Dumnezeu, pe care El a arătat-o pentru noi, și că sufletul nostru îi răspunde; că la rândul nostru, crezând în Hristos, Îl iubim pe Hristos, nădăjduim în Hristos, ne dăruim pe noi înșine jertfă pentru iubirea lui Hristos și pentru iubirea fraților noștri.

Atâția ani ascultăm, atâția ani irosim vremea împlinind, să spunem așa, îndatoririle noastre bisericești, îndatoririle noastre religioase, dar minunea aceasta nu s-a petrecut mai adânc în suflet: această cutremurare, această tresărire lăuntrică, această schimbare, ca iubirea lui Dumnezeu să ajungă până în adâncurile sufletului și sufletul să răspundă pe măsură, cu demnitatea sa lăuntrică, cu râvnă, cu iubire. Să se închine omul lui Dumnezeu și să creadă, să se smerească înaintea lui Dumnezeu, să se pocăiască, să se întoarcă la Dumnezeu. Există un obstacol care pune piedică; de atâția ani vorbim despre acestea, dar cu sinceritate nu s-a făcut nimic și nu se vede că această minune ar fi mai aproape să se petreacă, să ne cutremurăm, să fim răniți lăuntric până în adâncul ființei noastre, să ne atingă astfel iubirea lui Dumnezeu, iar apoi și atitudinea noastră să fie pe măsura acestei atingeri.

Oare, oare, nu am crezut cu adevărat în Hristos? Fiindcă spune „ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață